

T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

100 EĞİTİMİN
YÜZYILI

Sayı : E-32661919-610-3
Konu : Yazılı Soru Önergelerinin Cevabı

02.10.12025

7/17384 GK 26
7/18185 GK 28
7/18189
7/18194

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : a) 16/10/2024 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1513275 sayılı yazınız.
b) 22/10/2024 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1515841 sayılı yazınız.
c) 27/11/2024 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1537295 sayılı yazınız.
ç) 29/11/2024 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1538626 sayılı yazınız.
d) 05/12/2024 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1542410 sayılı yazınız.

7/19638 GK 53
7/19742 GK 55
7/19744
7/19856 GK 58

Bakanlığımıza İlgi (a-b-c-ç-d)'de kayıtlı yazıyla iletilen Erzurum Milletvekili Meral DANIŞ BEŞTAŞ'ın 7/17384, Şırnak Milletvekili Nevroz UYSAL ASLAN'ın 7/18185, Diyarbakır Milletvekili Serhat EREN'in 7/18189, Kırklareli Milletvekili Fahri ÖZKAN'ın 7/18194, Mersin Milletvekili Talat DİNÇER'in 7/19638, Kocaeli Milletvekili Harun Özgür YILDIZLI'nın 7/19742, Kocaeli Milletvekili Nail ÇİLER'in 7/19744 ve Konya Milletvekili Barış BEKTAŞ'ın 7/19856 esas numaralı yazılı soru önergeleri incelenmiş olup konuya ilişkin bilgiler Ek'te sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Yusuf TEKİN
Millî Eğitim Bakanı

Ek: Bilgi (13 Sayfa)

DIYARBAKIR MİLLETVEKİLİ SERHAT EREN'İN 7/18189 ESAS NUMARALI YAZILI
SORU ÖNERGESİNE İLİŞKİN BİLGİ

Öğretim programlarının güncellenmesi; sosyokültürel, bilimsel ve teknolojik gelişmeler ile yürütülen izleme ve değerlendirme çalışmaları doğrultusunda yürütülen program geliştirme sürecinin doğal bir parçasıdır. Program geliştirme çalışmaları sonucunda ortaya konan öğretim programları, eğitimde bütünsel bir sistem değişikliği olarak değerlendirilmemelidir. Dahası yaşanan müfredat değişikliklerinin her defasında topyekûn, farklı bir paradigma doğrultusunda veya aynı kademe ve aynı derse ilişkin kapsamlı bir öğretim programı değişikliği olduğu yargısına varılmaması gerekmektedir. Nitekim tek bir derste yaşanan öğretim programı değişikliğini herhangi bir nitelik gözetmeksizin yalnızca nicel olarak ifade etmek, yürürlükte olan tüm öğretim programlarının sürekli ve kapsamlı bir biçimde değiştiğine yönelik yanlış bir algıya neden olabilecektir.

2003-2004 eğitim ve öğretim yılından itibaren yeni bir anlayış ve yapılandırmacı yaklaşım doğrultusunda geliştirilen öğretim programları; öncelikle pilot illerde, 2008-2009 eğitim-öğretim yılından itibaren ise ülke genelinde uygulanmaya başlamıştır.

2016-2017 eğitim öğretim yılının başında başlayan güncelleme çalışmaları; 2017-2018 eğitim öğretim döneminde tamamlanarak ilkökul ve ortaokul düzeyinde 17, lise düzeyinde 24, imam hatip ortaokulu ve imam hatip lisesi düzeyinde 10 olmak üzere toplam 51 ayrı öğretim programı olarak uygulamaya konmuştur. Yenileme çalışmalarının başlamasında; kalkınma planları, 64 ve 65. Hükûmetlerimizin eylem planları, uluslararası ölçekte gerçekleştirilen sınavların sonuçları, farklı ulusal ve uluslararası kurum ve kuruluşlar tarafından hazırlanan raporlar ile gerçekleştirilen bilimsel araştırmalar etkili olmuştur.

Son olarak Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli kapsamında 2024-2025 eğitim öğretim yılında kademeli olarak başlanmak üzere 26 dersin öğretim programı değiştirilmiştir. Program geliştirme sürecinde; mevcut öğretim programlarına ilişkin sorunların ve ihtiyaçların neler olduğu araştırılmış, bu sorunların nasıl çözüleceği ve ihtiyaçların nasıl giderileceğine ilişkin çalışmalar yapılmıştır. Bu süreçte; stratejik plan ve eylem planları ulusal ve uluslararası araştırma-inceleme raporları, 81 ilden öğretmen ve öğrenci görüşleri, diğer paydaşlara ait görüş ve önerilerle birlikte farklı ülkelerin öğretim programları ve eğitim uygulamaları gibi kaynaklara başvurulmuştur. İhtiyaç analizleri sonucunda mevcut öğretim programlarının bilişsel yükünün ağır olduğu görülmüş ve bu durum program geliştirme çalışmalarına temel gerekçe oluşturmuştur. Bu temel gerekçenin yanında uluslararası raporlar ve küresel ölçekli sınavlardan elde edilen sonuçlar toplu olarak değerlendirildiğinde, ülkelerin eğitim sistemlerinin beceri odaklı ve bütüncül gelişim alanlarına hizmet eden bir anlayışa doğru yöneldiği görülmüştür.

Toplumun ihtiyaçlarının, bireyden beklenenlerin ve bireyin gereksinimlerinin çağın gerekleri doğrultusunda değiştiği, gerçek hayatta kullanılabilirliği olan uygulamaya dönük bilginin yani beceriye dönüşen bilginin önem kazandığı belirlenmiştir. Tüm bu sebeplerden dolayı çağın gereklerine uygun, bilimsel bir anlayış içeren ve kültürümüzden izler taşıyan öğretim programlarına olan ihtiyaç ortaya çıkmıştır. Bu ihtiyaç kapsamında beceri temelli öğretim programlarına yönelik ilk somut adım 2014 yılında yayımlanan Millî Eğitim Kalite Çerçevesi ile atılmış; Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli'nin bileşenleri olan temel yaklaşım, öğrenci profili, beceriler çerçevesi, erdem değer eylem çerçevesi ve sistem okuryazarlığının geliştirilmesi ile devam etmiştir.

Öğretim programları, bilimsel gözlem, bilimsel veriye dayalı tahmin, hipotez oluşturma, bilimsel çıkarım yapma, bilimsel model oluşturma, sorgulama, eleştirel düşünme gibi becerileri

temel almaktadır. Nitekim Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli (TYMM) kapsamında disiplinler özelinde hazırlanan tüm öğretim programlarına kaynak oluşturan Öğretim Programları Ortak Metni'nde *fen bilimleri alan becerileri* kapsamında öğrencilerimizin bilimsel araştırma süreçlerini yürütebilme ve değerlendirebilme, elde edilen kanıtları analiz edebilme, yorumlayabilme ve sonuçları farklı gösterim biçimleri ile temsil edebilme becerisine sahip olmaları beklenmektedir. Bu kapsamda TYMM kapsamında 13 farklı fen bilimleri alan becerisi tanımlanmıştır. Fen bilimleri alan becerileri; bilimsel gözlem, sınıflandırma, bilimsel gözleme dayalı tahmin, bilimsel veriye dayalı tahmin, operasyonel tanımlama, hipotez oluşturma, deney yapma, bilimsel çıkarım yapma, bilimsel model oluşturma, tümevarımsal akıl yürütme, tümdengelimsel akıl yürütme, kanıt kullanma ve bilimsel sorgulama becerilerinden oluşmaktadır. Fen bilimleri alan becerilerinin tamamı birbiriyle ilişkili olup bazı beceriler ise birden fazla beceriyi kapsayacak biçimde yapılandırılmıştır. Bu durumun yanı sıra sosyal bilimler alan becerileri kapsamında tanımlanan felsefi sorgulama becerisi; “felsefi merak etme ve şüphe duyma”, “felsefi derinlemesine düşünme”, “felsefi soru sorma”, “eleştirel tavır alma” ve “tartışma” bütünleşik becerilerinden oluşmaktadır.

Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli'nde yer alan kavramsal, sosyal ve duygusal becerilerle eğilimlerin mümkün olduğunca ilişkilendirilebilmesi, alanın kendine özgü yapısını ve sosyal bilimlerin metodolojisini yansıtabilmesi ve işe koşulabilmesi önemsenmiştir. Sosyal Bilimler Alan Becerileri (SBAB) kapsamında yerli ve yabancı literatür, alanın kendine özgü yapısı ve çağın gereklilikleri göz önünde bulundurularak yirmi birinci yüzyıl becerileri ile de güçlü ilişkileri olan on altı alan becerisi belirlenmiştir. Aşağıda bahsi geçen beceri alanları, öğrencilerin eleştirel düşünme süreçlerini geliştirmede önemli rol oynamaktadır:

SBAB13.4. Eleştirel Tavır Alma bütünleşik becerisinin süreç bileşenleri:

SBAB13.4.SB1. Bir kavram, konu, soru, problem veya düşünce üzerine eleştiriye açık olmak,

SBAB13.4.SB2. Bir konu, soru, problem veya düşünceye ilişkin güçlü ve zayıf yönleri tespit etmek,

SBAB13.4.SB3. İrdelenmek

SBAB13.4.SB4. Değerlendirmek

Bununla birlikte Eleştirel Sosyolojik Düşünme Becerisi (SBAB16) bir sorunu veya argümanı, onu etkileyen sosyal güçlerin ve içinde şekillendiği toplumsal bağlamın bilinciyle ve duyarlılığıyla sağduyulu bir şekilde değerlendirme becerisini ifade eder. Eleştirel sosyolojik düşünme becerisi; *çözümleme, sorgulama, sentezleme ve eleştirel düşünme* bütünleşik becerilerinden oluşmaktadır.

Öğrencilerin algılama ve sorgulama süreçlerini desteklemek amacıyla *Kavramsal Beceriler* alanında aşağıdaki bileşenlere yer verilmiştir:

KB3.3. Eleştirel Düşünme bütünleşik becerisinin süreç bileşenleri:

KB3.3.SB1. Olay/olgu/problem veya durumu sorgulamak

KB3.3.SB2. Sorgulanan olay/olgu/problem veya durum ile ilgili sonuç çıkarmak

KB3.3.SB3. Akıl yürütmeyle ulaştığı çıkarımları yansıtmak

ÇEDES Projesi, Millî Eğitim Bakanlığı Eğitim Kurumları Sosyal Etkinlikler Yönetmeliği ile Millî Eğitim Bakanlığı Sosyal Etkinlik İzinleri Yönergesi doğrultusunda, okullarımızda oluşturulan değerler kulübüne üye öğrencilerin veli izin belgesiyle gönüllü olarak katılımları ile yürütülmektedir. Okul dışında yapılan etkinlikler, okullardaki değerler kulübü öğretmenlerinin koordinesinde Gençlik ve Spor Bakanlığı ve Diyanet İşleri Başkanlığı görevlileri ile yürütülmektedir. Proje kapsamında başka bir kurum çalışanının okullarda görevlendirilmesi söz konusu olmayıp projeye tümüyle öğretmenlerimiz liderlik etmektedir.

Değerler eğitiminin çerçevesi; adalet, dostluk, dürüstlük, öz denetim, sabır, saygı, sevgi, sorumluluk, vatanseverlik ve yardımseverlik olup ÇEDES Projesi, öğretim programında yer alan kök değerler ile evrensel ve toplumsal değerleri kapsamaktadır.

Okul dışında yapılan etkinliklerde Gençlik ve Spor Bakanlığı ile Diyanet İşleri Başkanlığı görevlileri, okulun değerler kulübü öğretmenleri ile koordineli bir şekilde etkinlik planı yapmakta, plan yapılırken yayımlanan kılavuzun dışına çıkılmamaktadır. Projede öğretmenlerin devre dışı bırakılması ve öğrencilerin Diyanet İşleri Başkanlığı görevlilerine teslim edilmesi söz konusu değildir.

Öğretmenlik Mesleği Kanunu 10.10.2024 tarihinde TBMM Genel Kurulunda kabul edilmiş olup 18/10/2024 tarihli ve 32696 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. 7528 sayılı Öğretmenlik Mesleği Kanunu ile Millî Eğitim Akademisinin kurulmasına yönelik düzenleme yapılmıştır.

Millî Eğitim Akademisi;

- *Öğretmen adaylarının öğretmenlik meslek bilgisi ve özel alan bilgisi başta olmak üzere bir öğretmende olması gereken bütün yeterlikler esas alınarak yürütülecek teorik ve uygulamalı derslerden oluşan hazırlık eğitimi yoluyla en iyi şekilde yetiştirilmesi,*
- *Öğretmenler başta olmak üzere, eğitim yönetimi ve denetimi alanlarında görev alacak ve hâlen çalışmakta olan personelin, bilimsel ölçütler ve bilimsel gelişmeler doğrultusunda meslek içinde eğitimlerinin yapılması, kariyerlerinin geliştirilmesi ve eğitim kurumu yöneticilerine yöneticilik formasyonunun kazandırılması, amacıyla 1/1/2025 tarihinde kurulacaktır.*

7528 sayılı Öğretmenlik Mesleği Kanunu’nda öğretmenlik mesleğine kaynak teşkil eden yükseköğretim programlarından mezun olanların hazırlık eğitimine alınmaları öngörülmektedir. Öğretmenlik mesleğine hazırlık eğitimi, öğretmen yetiştirme konusunda alternatif bir model olmayıp, öğretmen adaylarının; yükseköğretimde aldıkları eğitimleri tamamlayacak nitelikte teorik ve uygulamalı eğitimler yoluyla meslekî gelişimlerini destekleyen, mesleğe, memuriyete ve göreve daha hazır hâle gelmelerini hedefleyen bir eğitimidir.

Öğretmen adayları Millî Eğitim Akademisine giriş şartlarını taşımaları hâlinde Ölçme, Seçme ve Yerleştirme Merkezi Başkanlığı tarafından yapılan Millî Eğitim Bakanlığı Akademiye Giriş Sınavı (MEB-AGS) puanı üstünlüğüne göre Millî Eğitim Akademisinde hazırlık eğitimine alınacaklardır.

- Hazırlık eğitiminde; her bir teorik ders başarı puanı 100 üzerinden 60 ve üzerinde, uygulamalı ders başarı puanı 100 üzerinden 70 ve üzerinde olanlar başarılı sayılacaktır.
- Hazırlık eğitiminin sonunda, teorik derslerin başarı notlarının aritmetik ortalamasının %40’ı, uygulamalı derslerin başarı notlarının aritmetik ortalamasının %60’ı toplanarak atamaya esas başarı puanı belirlenecektir.
- Hazırlık eğitiminde başarılı olan öğretmen adaylarının tamamı sözleşmeli öğretmen olarak istihdam edileceklerdir.

Görüleceği üzere öğretmen adaylarının gerek hazırlık eğitimine alınmaları gerekse hazırlık eğitimindeki başarılarının değerlendirilmesi, tamamen objektif kriterlere göre yapılmaktadır. Dolayısıyla sözleşmeli öğretmen olarak atanacakların belirlenmesinde bir ayrımcılık yapılması söz konusu değildir.

T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Ülkemizde 5580 sayılı Özel Öğretim Kurumları Kanunu çerçevesinde faaliyet gösteren özel öğretim kurumlarında görev yapan eğitim personeli, 4857 sayılı İş Kanunu kapsamında kurumlarıyla kendi rızaları ile yapmış oldukları iş sözleşmesinde belirtilen sorumluluk, hak ve yetkilere sahiptirler.